

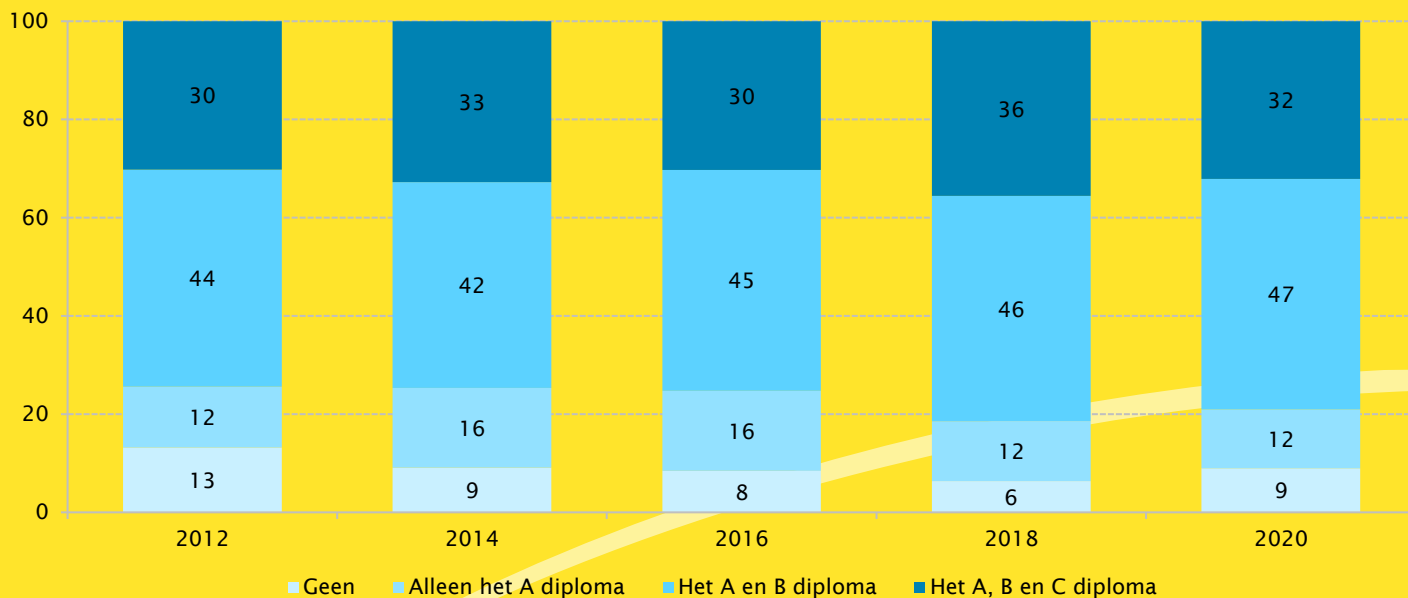
Zwemvaardigheid 2020

Zwemdiplomabezit van kinderen

Factsheet 2022/5

Eef Hollander & Remco Hoekman

Figuur 1. Zwemdiplomabezit van 6-16-jarigen, periode 2012-2020 (in procenten, n₂₀₁₂=529, n₂₀₁₄=464, n₂₀₁₆=476, n₂₀₁₈=559, n₂₀₂₀=428)

Bron: Vrijetijdsomnibus 2012, 2014, 2016, 2018, 2020. SCP/CBS (steekproef bevolkingsregister). Bewerking: Mulier Instituut.

Een goede zwemvaardigheid draagt bij aan de zwemveiligheid van een kind (Postma & De Martelaer, 2019). Behaalde zwemdiploma's zijn een indicatie voor de zwemvaardigheid, waarbij zwemdiploma's A en B tussenstappen zijn voor het behalen van zwemdiploma C (Nationale Raad Zwemveiligheid, 2021). Zwemdiploma C is de Nationale Norm Zwemveiligheid. Na het behalen van dit diploma bezitten kinderen vaardigheden om veilig te kunnen zwemmen in een zwembad met attracties en in buitenwater zonder stroming of grote golfslag (Nationale Raad Zwemveiligheid, 2021). Vanaf 2012 wordt op basis van de Vrijetijdsomnibus (VTO) inzicht geboden in het zwemdiplomabezit van kinderen in Nederland. Deze factsheet gaat over de ontwikkelingen in het zwemdiplomabezit over de periode 2012-2020.

Diplomabezit over tijd

In de periode van 2012 tot en met 2018 is het percentage kinderen onder de 17 jaar dat geen zwemdiploma bezit afgenomen (figuur 1). Het percentage kinderen dat in bezit is van het A-, B- en C-diploma (Nationale Norm Zwemveiligheid) is in deze periode toegenomen. Dit is een positieve ontwikkeling, maar die heeft zich niet doorgezet tot in 2020. In 2020 heeft een groter deel van de kinderen

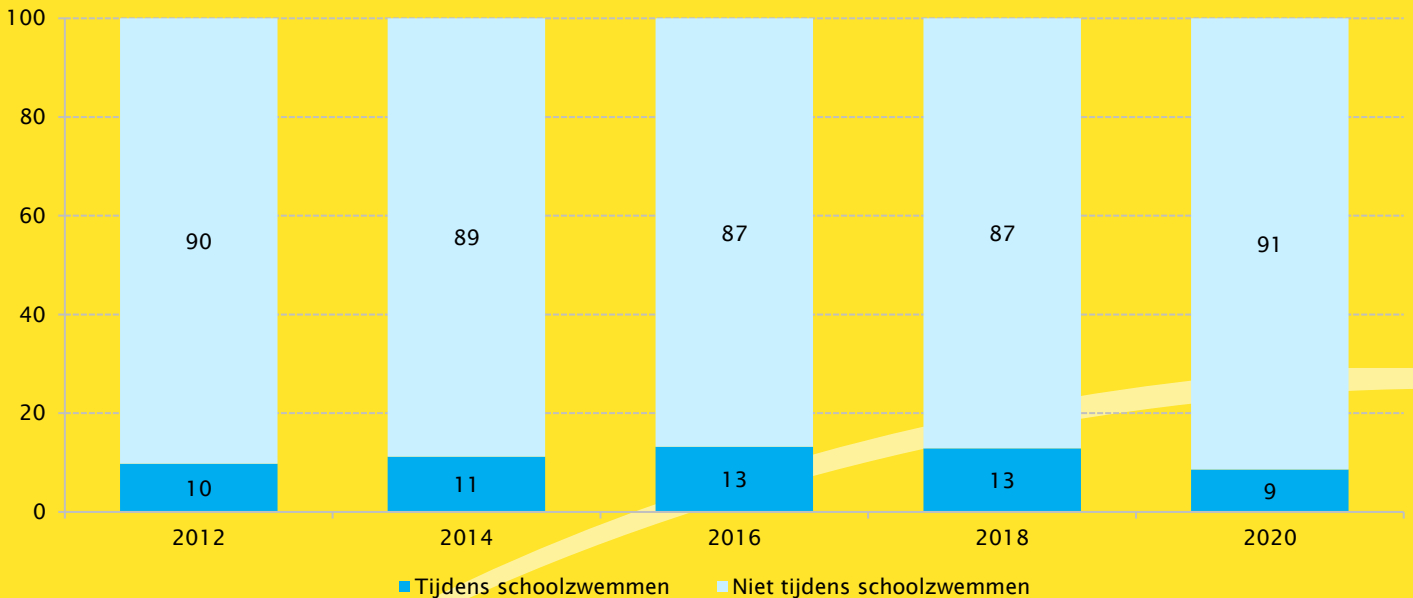
onder de 17 jaar geen zwemdiploma (9%) en bezit een kleiner deel van de kinderen (32%) een A-, B- en C-diploma (figuur 1).

Een mogelijke verklaring hiervoor is dat de zwembaden in 2020 langere tijd dicht waren vanwege coronamaatregelen. Hierdoor hebben kinderen minder zwemlessen kunnen volgen, is de start van de zwemles mogelijk uitgesteld en hebben ze minder mogelijkheden gehad om een zwemdiploma te behalen. De sluiting van zwembaden heeft in ieder geval gevolgen voor de zwemdeelname van de bevolking. Uit de VTO-data blijkt dat in 2018 28 procent van de bevolking van 6 jaar en ouder deelnam aan zwemmen. In 2020 gedaald was dat slechts 20 procent.

Schoolzwemmen

De afgelopen jaren heeft een klein deel van de kinderen het zwemdiploma A uitsluitend behaald tijdens het schoolzwemmen (figuur 2). Dit percentage nam sinds 2012 licht toe, maar is in 2020 weer afgenomen. Ook hier kan de sluiting van scholen en zwembaden een verklaring zijn. Een andere mogelijke verklaring is dat het aantal scholen dat schoolzwemmen aanbiedt de afgelopen jaren is

Figuur 2. Behalen van A-diploma tijdens schoolzwemmen of daarbuiten door 6-16-jarigen, periode 2012-2020 (in procenten, n₂₀₁₂=272, n₂₀₁₄=379, n₂₀₁₆=379, n₂₀₁₈=433, n₂₀₂₀=354)

Bron: Vrijetijdsomnibus 2012, 2014, 2016, 2018, 2020. SCP/CBS (steekproef bevolkingsregister). Bewerking: Mulier Instituut.

gedaald. Er hebben dus minder kinderen deelgenomen aan schoolzwemmen.

Conclusie

In 2020 heeft 9 procent van de 6-16-jarigen geen zwemdiploma. 32 procent heeft het volledige zwem-ABC en voldoet aan de Nationale Norm Zwemveiligheid. Tussen 2018 en 2020 is het aandeel kinderen zonder diploma toegenomen (van 6% naar 9%) en het aandeel kinderen dat zwemveilig is afgenomen (van 36% naar 32%). Hiermee komt de positieve ontwikkeling in zwemdiplomabezit tussen 2012 en 2018 ten einde.

Het is aannemelijk dat dit een tijdelijke terugval is als gevolg van de coronapandemie. In 2020 waren de zwembaden een tijd gesloten en konden dus geen zwemlessen worden gegeven. Het lijkt erop dat deze sluiting van invloed is geweest op de mogelijkheden van kinderen om een zwemdiploma te behalen. Een volgende meting in 2022 moet uitwijzen of inderdaad sprake is van een tijdelijke terugval of dat er meer aan de hand is. In de tussentijd is het van belang om aandacht te blijven houden voor het zwemdiplomabezit en de daarmee samenhangende zwemveiligheid van kinderen in Nederland.

Nationaal Plan Zwemveiligheid

Deze publicatie maakt onderdeel uit van het project Nationaal Plan Zwemveiligheid (NPZ). Het NPZ wil zorgen dat inwoners zwemvaardiger worden, zwemomgevingen veiliger worden en inwoners zich bewuster zijn van de risico's op verdrinking. Dit alles met als doel om de zwemveiligheid van de Nederlandse bevolking op een zo hoog mogelijk niveau te krijgen. Het NPZ wordt namens de zwembranche gecoördineerd door de Nationale Raad Zwemveiligheid en wordt ondersteund door het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS).

Verantwoording

De cijfers over zwemvaardigheid van kinderen van 2012-2018 zijn afkomstig uit de VTO van het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) en het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). De VTO-meting van 2020 is tot stand gekomen via een samenwerking van de Boekmanstichting (namens het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap) en het Mulier Instituut (namens het ministerie van VWS) met het CBS.

Referenties

Postma, T., & De Martelaer, K. (2019). *Defenitie zwemveiligheid*. Nationale Raad Zwemveiligheid.

Nationale Raad Zwemveiligheid (2021). *Zwem-ABC en andere Nationale Zwemdiploma's*. Geraadpleegd op 9 december 2021, van <https://www.nrz-nl.nl/licentie-nationale-zwemdiplomas/zwem-abc-en-andere-nationale-zwemdiplomas/>